

СОЦИАЛНО ИЗКЛЮЧВАНЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА В ЕВРОПА:



Натрупващи се пречки, стратегии за справяне,
ефективни политики и трансфер (EXCEPT)

Скъпи читатели,

Представяме ви първия бюлетин на проект EXCEPT!

В този брой ще ви запознаем с проект EXCEPT. Основната цел на проекта е да разработи ефективни и иновативни политически инициативи, с които да помогне на младите хора в Европа да преодолеят несигурността на пазара на труда и свързаните с нея рискове. Нашите изследвания до момента разкриват политиките и стратегиите, водещи до промяна, част от които ще представим в бюлетина.

Вярваме, че политиките трябва да бъдат създавани чрез обсъждане, особено с тези, които са засегнати от проблема. Затова, още от самото начало, искаме проект EXCEPT да бъде нещо повече от данни – искаме той да послужи като трибуна за младите хора, така че да се чуят техните гласове. В резултат на това, в рамките на проекта до сега, сме работили с над 3500 младежи.

Надяваме се да се насладите на нашия бюлетин!



Проф. Марге Унт
Координатор



Проф. Михаел Гебел
Съ-координатор

За проект EXCERPT

СОЦИАЛНО ИЗКЛЮЧВАНЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА В ЕВРОПА: Натрупващи се пречки, стратегии за справяне, ефективни политики и трансфер – EXCERPT е иновативен изследователски проект, финансиран от ЕС, който цели да развие ефективни и новаторски политически инициативи, които да помогнат на младите хора в Европа да преодолеят трудовата несигурност и свързаните с нея рискове. Три годишният проект стартира през май 2015 и включва партньори от цяла Европа. Той е част от стратегия Хоризонт 2020, рамкова програма на ЕС за научни изследвания и иновации за периода 2014-2020.



Защо е нужен проект EXCERPT?

Безработицата и трудовата несигурност са широко разпространени сред младите хора в Европа. Нивата на безработица и временна заетост сред влизащите за първи път в пазара на труда или тези, които са в началото на своята трудова кариера по принцип са по-високи в сравнение с останалата част от населението. Преживяването на безработица или временна работа в началото на трудовата кариера може да има негативно въздействие върху живота на младежите и да доведе до тяхното социално изключване.

От 90-те години насам, този проблем е приоритет за политиците, както на национално, така и на европейско ниво. Развити са многобройни инициативи за справяне с тези проблеми. Въпреки това, ранната трудова несигурност и младежката безработица остават предизвикателство, засягащо всички европейски страни.

Какво прави проект EXCEPT?

Освен анализ на данните за пазара на труда в европейските страни и рисковете за младежите от социално изключване, проект EXCEPT работи с млади хора, за да разберем проблема от тяхната перспектива и за да направим възможно гласът им да бъде чул от водещи политици и заинтересовани страни, както на национално, така и на европейско ниво.

Използвайки комбинирани методи на изследване, проектът изследва последствията от трудовата несигурност по отношение на тяхното благосъстояние и здраве, на възможностите им да напуснат дома на родителите си.

Запознайте се с екипа



Екипът на проект EXCEPT се състои от
58 ИЗСЛЕДОВАТЕЛЯ от
9 СТРАНИ и
10 ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ИНСТИТУЦИИ



Членове на проекта

Университет в
Талин, Естония

Университет в Бамберг,
Германия

Университет, Дуйсбург-Есен,
Германия

Институт за изследване на
обществата и знанието,
България

Университет „Аристотел“ в
Солун, Гърция

Университет в
Торино, Италия

Институт за изследвания на
образованието, Полша

Университет в
Умео, Швеция

Университет в
Кент,
Великобритания

Икономически институт в
Киев, Украйна

Нашите изследователски методи

За да бъдат по-ясни препоръките и за да разберем проблемите от позицията на младите хора, ние използваме комбинирани методи:

- **Качествени дискусии** бяха осъществени с млади хора от деветте европейски страни, за да се постигне едно задълбочено разбиране на това как младежите в неравностойно положение възприемат своята социална ситуация и се опитват да се справят с нея в различна икономическа, институционална и културна среда.
- **Количествени методи** бяха приложени на базата на национални и ЕС-28 микроданни, за да идентифицираме каузалните връзки и динамичните процеси на социално изключване на младите хора в различни национални контексти.
- **Анализ на политики**, в който експерти на национално ниво оценяват разпространението и ефективността на европейски и национални политики, по отношение на социалното изключване на младите хора.

Нашата целева група

Главната аудитория за ЕХСЕРТ включва:

1. **Млади хора:** Включително хора, които в момента са изложени на изключване, такива, които са преживели такова в близкото минало, които са изложени на висок риск от изключване и такива, чиято среда включва хора в затруднено положение.
2. **Политици:** Включително държавни служители и министри.
3. **Учени:** Включително изследователи и учени, както и изследователски мрежи.

Друга аудитория включва доставчици на услуги (публични и частни), Европейската комисия и широката общественост.

Прочетете, за да разберете как ангажираме с проекта тази различна аудитория!



Следвайте ни

www.except-project.eu/



@except_eu



www.facebook.com/excepteu

Работни доклади

До сега сме публикували 10 работни доклада!

Работните доклади на EXCEPT са рецензирани резултати от проекта. Докладите са разработени, за да помогнат за развитието на знанието, което е в основата на формулирането и прилагането на релевантните политики в Европа, да ангажират съответните общности, заинтересовани страни и участниците в изследването, отново с цел да подкрепят релевантните политики. Нашите работни доклади са (само на английски):

Rokicka, M. et al. (2015). Composition and cumulative disadvantage of youth across Europe, EXCEPT Working Papers, WP No 1. Tallinn University, Tallinn.

Voßemer, J. & Eunicke, N. (2015). The impact of labor market exclusion and job insecurity on health and well-being among youth – a literature review, EXCEPT Working Papers, WP No 2. Tallinn University, Tallinn.

Helemäe, J. (2016). Notion of social exclusion and its application to studies of youth, EXCEPT Working Papers, WP No. 3. Tallinn University, Tallinn.

Täht, K. & Reiska, E. (2016). Institutions and the youth labor market exclusion and insecurity in Europe: A literature review, EXCEPT Working Papers, WP No 4. Tallinn University, Tallinn.

Taru, M. (2016). Overview of meta-analysis of active labour market programs, EXCEPT Working Papers, WP No 5. Tallinn University, Tallinn.

Stasiowski, J. & Täht, K. (2016). Another approach to risk groups identification, EXCEPT Working Papers, WP No 6. Tallinn University, Tallinn.

Athanasiaides, C. et al. (2016). Report on the impact of the institutional setting and policies on the well-being and health of youth in insecure labour market positions in EU-28 and Ukraine, EXCEPT Working Papers, WP No 7. Tallinn University, Tallinn.

Baranowska-Rataj, A. et al. (2016). Interdependencies between labour market insecurity and well-being - evidence from panel data, EXCEPT Working Papers, WP 8. Tallinn University, Tallinn.

Baranowska-Rataj, A. et al. (2016). Report on the impact of the institutional setting and policies on the autonomy of youth in insecure labour market positions in EU-28 & Ukraine, EXCEPT Working Papers, WP 9. Tallinn University, Tallinn.

Rokicka, M. & Kłobuszewska, M. (2017). The short-term economic consequences of insecure labour market positions in EU-28, EXCEPT Working Papers, WP 10. Tallinn University, Tallinn.

Включи се в дискусията!

Читателите се насърчават да се включат в обсъждането на резултатите и тяхното отражение върху разработването на политики чрез сайта на проекта <http://www.except-project.eu/>, или на twitter @except_eu. Всички доклади са достъпни на <http://www.except-project.eu/working-papers/> и в страницата в Research Gate (натиснете [ТУК](#) за достъп).

Скоросни научни публикации

Младите хора, влизаци в пазара на труда: трудности и начини за справяне

Нова статия от изследователите в проект ЕХСЕРТ относно трудностите, които младите хора срещат при влизането в пазара на труда в Естония и начините за справяне с тях, публикувана в списание „Социални тенденции“ (Social Trends). Статията представя преглед на ситуацията на младите естонци на пазара на труда и стига до изводите, че младите хора, които са безработни или с несигурна заетост могат да се справят основно благодарение на подкрепата от своите родители и други близки, но много от тях се справят и благодарение на тяхната активност при търсене на работа. В случай, че не успеят да си намерят работа, младежите са готови да направят компромис със своите очаквания относно работата, но само ако започването на работа е наложително. Младите с висше образование имат значително по-високо самочувствие и увереност, че ще се справят. За да свалите доклада (на английски език), натиснете: [ТУК](#).

Помага ли дерегулацията?

Влияние на реформите в политиките за защита на заетостта върху рисковете за младежка безработица и временна заетост в Европа

Изследователите на ЕХСЕРТ публикуваха статия в сп. *European Sociological Review*. Резултатите показват, че дерегулирането на употребата на временни договори увеличава вероятността за временна заетост на младите, но не намалява рисковете за безработица. Представят се и доказателства, че намаляването на защитата на постоянната заетост води до намаляване на рисковете от неравенство/несигурност (що се отнася до временната работа) без да засяга рисковете от изключване от пазара на труда. За да свалите доклада (на английски език), натиснете: [ТУК](#).

Предстоящи публикации

Следните публикации са приети за печат в *Journal of Social Policy & Administration*: Tosun, J., Unt, M. and Wadensjö, E. Youth-oriented active labour market policies: Explaining policy effort in the Nordic and the Baltic states. (Активни политики на пазара на труда, ориентирани към младите хора: Усилията в Северните и Балтийските държави)

Публикувана нова книга

Екипите от Университета в Торино, Италия и Университет Умеа, Швеция публикуваха съвместна книга: „Да станеш възрастен в трудни времена: Текущи и бъдещи проблеми на трудовата несигурност и автономността“. В книгата авторите представят преглед на литературата, свързана с прехода от младост към зрялост. За повече информация, натиснете: [ТУК](#).

По-добре с по-високо образование, отколкото безработен? Краткосрочни и дългосрочни ефекти от влизането в пазара на труда на позиция, изискваща по-ниско образование

Статията, публикувана в *European Sociological Review*, променя перспективите като поставя въпроса дали е по-добре за безработните да започнат работа, за която се изисква по-ниско от тяхното образование или да останат безработни и да продължат да търсят работа, отговаряща на образованието им. Изследователите от ЕХСЕРТ установяват, че тази стратегия увеличава шансовете за работа в дългосрочен план, но увеличава и вероятността да се започне отново работа под образователното ниво в следващите пет години. Резултатите подкрепят хипотезата, че това може да се окаже трамплин по отношение на бъдещите шансове за работа, но също така подчертава риска да се остане на работа, която е под образователното ниво. За повече детайли, натиснете: [ТУК](#).

Включване на младите хора

Стил Big Brother!

През март 2016г. в колежа в Кентърбъри, направиха преносима стая (по примера на тв шоуто - Big Brother). В стаята има професионално видео записващо оборудване и младите хора са насърчавани да споделят своите мисли и чувства по отношение на основните въпроси, на които се опитва да отговори проектът. Единадесет 16-20 годишни младежи взеха участие и представиха своята гледна точка. Благодарим на всички, които участваха!

YouTube видео

На базата на записите, направени в записващата стая, през юни 2017г. ще се създаде видео клип, който ще бъде качен в YouTube. Видео то ще постави въпроси като: „Как се чувствате при търсенето на работа? Изпитвате ли притеснение, че ще си намерите работа? Кого бихте помолили за помощ, ако загубите работата си и не може да намерите друг. За да гледате видеото натиснете: [ТУК](#).

Включване на младите хора

Рисуване на графити

През март 2016г. Университетът в Кент организира рисуване на графити върху стена в Кентърбъри колеж. Графитите са начин за включване на младежите в проекта и за събиране на техните мисли относно определени теми без реално да се взаимодейства с тях. Трябва само да бъде зададен въпрос и да се осигури бяла стена и маркери за писане. Младите хора изразяват своята позиция относно определени въпроси чрез думи и рисунки. Стажанти в Кентърбъри бяха поканени да напишат или нарисуват своите мисли и чувства в отговор на въпроса: „Когато, мислите за възможността да останете без работа, какви думи или картини ви идват на ум?“

27 стажанти взеха участие в събитието и чрез думите, които използваха и картините, които нарисуваха, те изразиха тъга, безпокойство и страх – страх, че няма да могат да създадат семейство (няма да могат да поддържат собствен дом и т.н.), както и страх от това, че ще бъдат заклеймени от това, че получават помощи за безработни. През септември 2016г. подобно събитие се състоя и на фестивала “Heilig Länder Rock Festival” в Германия, където участваха 500 души, 400 от които младежи.



Подкрепяйки младите хора, да станат активни граждани

ЕХСЕРТ дава възможност да се чуе гласът на младите хора по важни въпроси, позволява на политиците да научат от младежите какви трудности срещат и как ги преодоляват, за да станат активни граждани в техните общности. Младите хора бяха ангажирани в проекта и като част от изследването – във всяка страна, участваща в проекта, бяха проведени поне 40 дълбочинни интервюта с младежи.

Въпреки това, като изследователи знаем, че не всеки може да изразява чувствата си така лесно. Докато стереотипът е, че мъжете са тези, които най-трудно изразяват чувствата си, всеки един човек в даден момент може да изпитва трудност да покаже чувствата си. Ефектите, които имат трудовата несигурност и безработицата върху психическото благосъстояние на хората, допълнително задълбочава този проблем. Затова, за да включим хората, които изпитват трудност да изразят мислите си с думи, през 2016г. проведохме фото конкурс. Екипът на ЕХСЕРТ помоли младите хора в цяла Европа чрез снимки да покажат **какво действително означава за тях да бъдеш възрастен днес**. Получихме над 230 снимки от десет страни (Естония, България, Албания, Япония, Германия, Полша, Великобритания, Гърция, Италия, Украйна).

Може и да е английски идиом, но както може да се види от снимките, понякога наистина „една картина струва колкото хиляди думи“. За да разгледате снимките, натиснете [ТУК](#).

Голямо благодаря на всички, които взеха участие!

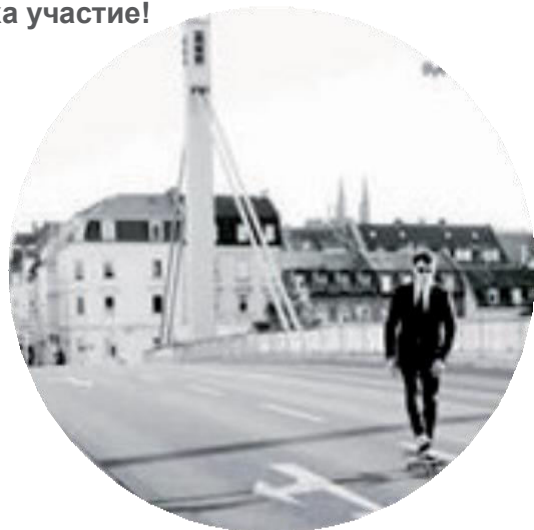


Фото изложби

Снимки от конкурса бяха изложени в Университета в Кент, Великобритания; Институт за изследвания на образованието, Полша; Университета в Бамберг, Германия; Университета в Талин, Естония; и в три университета в Украйна: Киевско училище за икономика, Национален университет „Петро Моля“ и Национален университет Богдан Хмелницки”.

Изложба: „Твоята гледна точка” в университета в Кент

Изложбата беше открита от сър Юлиан Брейзиър, депутат от Кентъбъри и Уитстейбъл, на 9-ти март 2017г. Центърът за изследвания на здравните услуги към Университета в Кент координира участието на Великобритания в проекта.



Младите хора разсъждават върху това „да бъдеш възрастен” – изложба на проект EXCERPT в Университета в Талин

Изложбата в Университета в Талин беше открита на 28-ми септември 2016г. за седмицата на науката. Заради големия публичен интерес, изложбата остана отворена до 27-ми октомври 2016г.



В Университета в Бамберг, от юни 2016г. е организирана постоянна изложба и снимките ще останат изложени до края на проект EXCERPT.

Институтът за изследване на обществата и знанието в България организира онлайн изложба.

Събития и други публикации

Споделяне на резултатите от проект ЕХСЕРТ отвъд океана

Двама изследователи на ЕХСЕРТ, Анна Барановска-Ратай и Матиас Щранд, представиха в Чикаго пред Асоциация на американското население съвместна статия относно ефектите от разпространението на безработицата.

Проект ЕХСЕРТ бе представен на младежки симпозиум на ЕС ниво

През май 2016, изследователят от ЕХСЕРТ Марти Тару участва в Симпозиум: „(Не) Равна Европа?“ и представи проект ЕХСЕРТ на участниците. В резултат на това бяха установени контакти с платформата на ЕС и Съвета на Европа за младежко сътрудничество.

Ролята на човешкия капитал и социалните ресурси при влизане в пазара на труда на младите хора

През ноември 2016, Михаел Гебел представи встъпителна реч за "Преходът от образование към работа в Централна и Източна Европа" в Институт за Източно и Югоизточно европейски изследвания, в Регенсбург. Той обобщи основните резултати за ролята на човешкия капитал и социалните ресурси за влизането в пазара на труда на младите хора в Централно и Източноевропейските общества.

ЕХСЕРТ беше на обиколка из Украйна

През февруари 2017, резултати от изследването бяха представени в три Украински града: Киев, Черкаси и Николаев. По време на обиколката, изследователите от ЕХСЕРТ представиха резултати от качествено емпирично изследване на трудностите, които младите хора срещат при влизането в пазара на труда и стратегиите, които те предприемат, за да преодолеят негативните последици от трудовата несигурност в Украйна. След презентациите, резултатите бяха дискутирани с младите хора, което имаше за резултат нови препоръки за политики за включване в пазара на труда на младежите. Чрез обиколката бяха достигнати 260 млади хора, 30 изследователя и 2 политици.



Събития и други публикации

Първи резултати от EXCEPT за оценка на националните политики за младежка заетост

Българският екип на EXCEPT представи доклад за активните политики за младежка заетост на конференция: „Пазар на труда, образование, заетост: съвременни предизвикателства и перспективи“, организирана от ИИОЗ и Фондация „Конрад Аденауер“ на 28-29 ноември 2016г. Презентацията обобщава резултати от национални доклади, подготвени от екипите на EXCEPT и дискутира приликите в тенденциите в пазара на труда и политиките за младежка заетост в изследваните държави. Бяха представени национални оценки на тези политики, както и добри практики.

Между-национално сравнение на половите различия в преживяването на безработицата

През октомври 2016 беше публикувана първата магистърска теза, осъществена в рамките на проект EXCEPT в Университет Умеа, Швеция.

Резултатите показват, че липсата на работа е свързана с по-ниско благосъстояние. Връзката е по-силна при мъжете, отколкото при жените. Като цяло, влиянието на пола варира в зависимост от половите различия в пазара на труда в различните страни. Тези първоначални резултати демонстрират възможностите за бъдещи изследвания в тази област. За повече детайли натиснете [ТУК](#).

Студентски обмен EXCEPT

През октомври 2016, студенти от Университета в Торино и Дуйсбург-Есен се срещнаха за съвместна изследователска инициатива, която предвижда включването на студенти от магистърска степен от двете партньорски страни в съвместни изследователски проекти. Преди срещата всеки студент трябваше да развие проектна идея, използвайки теоретичната рамка на EXCEPT. На срещата в Торино индивидуалните проекти бяха свързани, което позволи сравнение между Германия и Италия.



Сътрудничество с други европейски проекти

Изследователите от EXCEPT работят в близко сътрудничество с няколко други проекта, финансирани от ЕС, с подобна тематика. Такива са:

- CUPESSE
<http://cupesse.eu/>
- STYLE
<http://www.style-research.eu/>
- NEGOTIATE
<https://negotiate-research.eu/>
- HOWCOME

В резултат на съвместната работа и споделянето на резултатите, ние имаме:

1) Написани две съвместни публикации

- Voßmer J. and Schuck B. (2016). Better overeducated than unemployed? The short- and long-term effects of an overeducated labour market re-entry. *European Sociological Review*, 32 (2), 251–265 (EXCEPT & CUPESSE)
- Tosun, J., Unt, M. and Wadensjö, E. (forthcoming). Youth-oriented active labour market policies: Explaining policy effort in the Nordic and the Baltic states. *Social Policy & Administration*.

2) Проведена съвместна среща със **заинтересовани лица** с българския партньор ИИОЗ от NEGOTIATE, която беше изключително успешна, понеже привлякохме вниманието на политици на високо ниво.

- 3) Проведена **съвместна сесия** – „Работа по време на криза” с STYLE, CUPESSE, EXCEPT, организирана от проф. Жаки О’Райли от Британската социологическа асоциация по време на конференция: Работа, заетост и общество в университета в Лийдс, Великобритания.
- 4) Проф Марге Унт **рецензира** глави в книга, представяща основните резултати от STYLE.
- 5) Проф. Каролине Девилд, ръководител на стартиращ проект HOWCOME, беше външен рецензент за нашите работни доклади.
- 6) Проф. Марге Унт взе участие в срещата на **NEGOTIATE** през април в Жирона, за да дискутира сътрудничеството между двата проекта. Координаторът на NEGOTIATE проф. Бьорн Хвинден ще се присъедини на срещата през август 2017г. в Солун.



Предстоящи събития

Следващи партньорски срещи

През август 2017, колегите от всички екипи от EXCEPT ще се срещнат в слънчев Солун, Гърция, за да дискутират последните изследвания и стратегии, ще се сравнят резултатите между отделните страни и т.н.



Споделяне на идеи

През юни 2017, ще се състои среща между изследователите от Университет „Аристотел“ и Университета в Торино, за да се обсъдят идеите за предстоящия доклад за социално изключване.

Младежки парламент

На 21-ви юни 2017г., заедно с Sense about Science, сме поканени на събитие в Европейския парламент. Събитието има за цел да включи гражданите, които преживяват реалните ефекти на европейските политики за младежка заетост и да дискутира с тях как доказателствата могат да помогнат за нови политики и от там да улесни ежедневието им.

Някои от нашите предстоящи конференции

Университетът в Кент и Киевският икономически институт представят две предстоящи конференции:

- Потребители на здравни проучвания – конференция през юли 2017 в Лондон
- Международна конференция ‘Хората имат значение: Качество на живот и благосъстояние в пост-преходните икономики’ в Киев през септември 2017г.



Това са само някои от нашите нови истории, събития и публикации.
За да прочетете повече и да сте информирани с нашите събития и публикации, посетете www.except-project.eu/news-and-events/